

**Харківський національний медичний університет
Кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології**

**Освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського)
рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»
за спеціальністю : 228 Педіатрія**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Вибіркова дисципліна
Актуальні питання дитячої анестезіології**

Силабус навчальної дисципліни
затверджений на засіданні кафедри дитячої
хірургії та дитячої анестезіології
Протокол від
“ ___ ” серпня 2020 року № ___

Завідувач кафедри

_____ проф. В.Б. Давиденко
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” 2020 року

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем професійної підготовки
педіатричного профілю
Протокол від
“ ” 20 року №

Голова методичної комісії ХНМУ з проблем
професійної підготовки
педіатричного профілю

_____ Гончарь М.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” 2020 року

Харків – 2020 р.

Розробники: Данилова Вікторія Василівна.

Викладачі: Данилова Вікторія Василівна, Овчаренко Сергій Сергійович.

Інформація про викладача:

Данилова Вікторія Василівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології, спеціалізація «Дитяча анестезіологія».

Контактний тел.: +380677497665; E-mail: vikim6389@gmail.com

Овчаренко Сергій Сергійович – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології, спеціалізація «Дитяча анестезіологія».

Контактний тел.: +380675711119; E-mail: serg123@i.ua

Контактний тел. та E-mail кафедри: тел., kharpedsurg@yahoo.com

Очні консультації: за попередньою домовленістю;

Он-лайн консультації: система Moodle, система ZOOM згідно з розкладом;

Локація: заняття проводяться в умовах КНП ХОР ОДКЛ № 1, дистанційно – у системах ZOOM або MOODLE

Інформація про дисципліну

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 4	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 228 «Педіатрія»	Рік підготовки:
		6-й
		Семестр
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 70 самостійної роботи студента - 50	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		0 год.
		Практичні, семінарські
		70 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
50 год.		
Індивідуальні завдання:		
Вид контролю: залік		

Освітня програма вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, кваліфікація освітня, що присвоюється – магістр, галузь знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 228 «Педіатрія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 р. № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266», відповідно до наказу МОН України від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Програма курсу визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеню магістра, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

[Посилання на відео-анотацію дисципліни](#) (за наявності) і т.ін.

[Сторінка дисципліни в системі Moodle](http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=60) (за наявності)
<http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=60>

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Курс «Актуальні питання дитячої анестезіології» присвячений основним проблемам дитячої анестезіології та охоплює основні теми з дитячої анестезіології та інтенсивної терапії, окремі питання регіональної анестезії, вивчення закономірностей формування, діагностики та інтенсивної терапії критичних станів у дітей. Особлива увага присвячується сучасним проблемам анестезіолого-реанімаційного забезпечення хірургії новонароджених.

Значна кількість часу на практичних заняттях відводиться на оволодіння та удосконалення практичних навичок для забезпечення невідкладної допомоги дітям. Практичні заняття передбачають курацію хворих дітей у відділеннях анестезіології та інтенсивної терапії в КНП ХОР «Обласна дитяча клінічна лікарня № 1» згідно з розкладом занять, а також під час індивідуальної роботи з кейсами за окремими темами.

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань і практичних навичок, необхідних лікарям, що оказують невідкладну допомогу дітям різного віку, в тому числі і новонародженим. Програма циклу побудована за системою блоків, які включають питання реанімації та невідкладної допомоги, анатоμο-фізіологічні особливості дитячого організму, питання серцево-легеневих та церебральних порушень та їх корекції, порушень гомеостазу та метаболізму, передбачають розгляд питань по наданню невідкладної допомоги при гострих отруєннях у дітей, нещасних випадках (утоплення, повішення, укуси комах та змій, електротравми, опіки, тощо) з вивченням фармакологічних властивостей препаратів, які використовуються в лікуванні невідкладних станів та в анестезіології, премедикація у дітей, види знеболювання у дітей.

Викладання проводиться за принципами доказової медицини з використанням діючих стандартів (гайдлайнів) світових фахових товариств.

Курс охоплює основні практичні і теоретичні аспекти діяльності майбутнього педіатра, сімейного лікаря, неонатолога, дитячого хірурга та дитячого анестезіолога.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, пропедевтики дитячих хвороб, фармакології та медичної рецептури, епідеміології та принципів доказової медицини, екстренної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за хворими педіатричного профілю. Та їх ведення у поліклінічних та стаціонарних умовах.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 6 року навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Мета: забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі педіатрії, а саме в дитячій анестезіології, здатних розв'язувати комплексні проблеми анестезіолого-реанімаційного забезпечення в дитячій хірургії та лікування дітей з невідкладними станами.

Основними завданнями курсу є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина (дисципліна «Педіатрія»)

- Інтегральні компетенції:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає

проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- **Загальні компетентності:**

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- **Фахові компетенції у галузі дитячої анестезіології:**

Навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів; здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; здатність до визначення необхідного режиму лікування, характеру харчування при лікуванні захворювань; здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань; здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до планування та проведення анестезіолого-реанімаційного забезпечення хірургічних хворих; здатність до ведення медичної документації.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти *соціальних навичок*:

- комунікативність (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі),
- робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),
- конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),
- тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),
- лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

Статус дисципліни: вибіркова; формат дисципліни змішаний - дисципліна, що має супровід в системі Moodle, викладання дисципліни, передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються доступні інформаційні інтерактивні технології (ZOOM, Moodle), очне та дистанційне консультування.

Методи навчання.

Для проведення занять використовуються клінічний (курація дітей із хірургічною патологією та підозрою на неї, курація дітей із невідкладними станами), фантомний, електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації, лекції), науковий (участь у наукових розробках з дисципліни), контрольний (тести, ситуаційні завдання, оцінка практичних навичок, захист клінічного кейсу)

Результати навчання.

Курс охоплює основні аспекти підготовки майбутнього педіатра, сімейного лікаря, неонатолога, дитячого хірурга або дитячого анестезіолога.

Згідно з програмою підготовки за навчальною дисципліною «Актуальні питання дитячої анестезіології» здобувач вищої освіти надбає теоретичні знання, методичну

підготовку, практичні уміння і навички з наступних напрямів:

- Нормальна та патологічна фізіологія нервової, ендокринної, дихальної та серцево-судинної системи, печінки, нирок, шлунково-кишкового тракту, водно-електролітного балансу, кислотно-основного стану, можливі типи порушень та принципи їх корекції у дітей різного віку
- Патофізіологія шоку різної етіології, основні напрями профілактики та лікування
- Патофізіологія набряку головного мозку
- Сучасні аспекти анестезіолого-реанімаційного забезпечення дітей з хірургічною патологією, в тому числі новонароджених
- Оцінка стану ВЕО та КОС і корекція їх порушень у дітей
- Особливості порушення дихання та газообміну при атрезії стравоходу, гастрошизисі, діафрагмальній грижі, лобарній емфіземі легень на різних етапах лікування
- Сучасна апаратура, прилади та інші застосування для інтенсивного лікування дихальної недостатності у дітей
- Основні принципи інфузійно-трансфузійної терапії
- Патофізіологія та ургентна допомога при опіковій хворобі
- Невідкладна допомога при черепно-мозковій травмі та полі травмі
- Невідкладна допомога при гіпо- та гіперглікемічній кетоацидотичній комі
- Невідкладна допомога при гіпертермічному синдромі та судомах
- Невідкладна допомога розладів серцевого ритму (включаючи терапію електрокардіостимулятором)
- Основні реанімаційні заходи при асфіксії, електротравмі, утопленні
- Техніка різних видів знеболювання та анестезії у дітей із хірургічною патологією
- Регіональні методи знеболювання у дітей

Зміст дисципліни

Навчально-тематичний план дисципліни.

КУРС Актуальні питання дитячої анестезіології (120 год.) 4 кредити		
Теми практичних занять (70 год.)		
1	Основні анатоμο-фізіологічні особливості дітей різних вікових груп з позиції анестезіолога.	5
2	Критерії оцінки тяжкості стану дитини. Методи контролю за станом дитини. Особливості функціональної та біохімічної діагностики у дітей.	5
3	Клінічна фармакологія засобів для анестезії, реанімації та інтенсивної терапії та їх практичне застосування. Особливості фармакокінетики та фармакодинаміки у дітей.	5
4	Діагностика порушень кислотно-лужного стану та їх корекція. Інфузійна терапія при різних порушеннях водно-електролітного обміну у дітей.	5
5	Раціональне застосування антибактеріальних та антифунгінозних засобів в інтенсивній терапії в педіатрії. Принципи та методи детоксикаційної терапії.	5
6	Особливості серцево-легеневої та церебральної реанімації у дітей. Особливості серцево-легеневої реанімації у новонароджених Діагностика та лікування порушень ритму серця.	5
7	Сучасні уяви про респіраторну підтримку у дітей.	5
8	Ларингоскопія, інтубація трахеї. Методи протезування дихальної функції	5
9	Сучасні уяви про патогенез шоку у дітей.	5
10	Особливості інтенсивної терапії при різних видах шоку у дітей	5

11	Гострі отруєння у дітей. Нещасні випадки у дітей (утоплення, повішення, укуси комах та змій, електротравми, опіки). Діагностика, невідкладна допомога, лікування. Інтенсивна терапія гострого набряку головного мозку у дітей.	5
12	Інтенсивна терапія окремих невідкладних станів.	5
13	Особливості анестезіологічного забезпечення у дітей	5
14	Техніка проведення анестезіологічного забезпечення у дітей	5
Разом		70
Теми самостійних робіт (50 год.)		
1	Особливості післянаркозного періоду та післяопераційні ускладнення у новонароджених Фармакологічні засоби для регіональної анестезії у новонароджених	5
2	Особливості регіонарної анестезії у новонароджених Техніка каудальної анестезії у новонароджених	5
3	Особливості порушення дихання та газообміну при атрезії стравоходу, гастрошизисі, діафрагмальній грижі, лобарній емфіземі легень на різних етапах лікування.	5
4	Апаратура, прилади та інші застосування для інтенсивного лікування дихальної недостатності у новонароджених.	5
5	Особливості лікувальної тактики в післяопераційному періоді у новонароджених в із вродженими вадами розвитку сечовивідної системи	5
6	Особливості інтенсивної терапії в післяопераційному періоді у новонароджених з патологією легень, у новонароджених з кишковою непрохідністю. Діагностика і лікування виразково-некротизуючого ентероколіту у новонароджених. Особливості у передчасно народжених новонароджених	5
7	Особливості знеболювання у дітей різних вікових груп в післяопераційному періоді.	5
8	Особливості функціональної та біохімічної діагностики у дітей із хірургічною патологією	5
9	Особливості ентерального та парентерального травлення у дітей в тяжкому стані.	5
10	Тактика спілкування з батьками та дитиною, що має розлади фізичного та соматостатевого розвитку, порушення формування статі. Особливості консультування батьків новонародженої дитини та підлітків	5
Разом		50

Тематика практичних занять

1. Основні анатомо-фізіологічні особливості дітей різних вікових груп з позиції анестезіолога.

Нормальна та патологічна фізіологія нервової, ендокринної, дихальної та серцево-судинної системи, печінки, нирок, шлунково-кишкового тракту, водно-електролітного балансу, кислотно-основного стану, можливі типи порушень та принципи їх корекції у дітей різного віку. Сучасні шкали оцінки і моніторингу параметрів (таблиці стандартних відхилень та перцентильні графіки, комп'ютерні програми). Клінічна інтерпретація результатів за діючими класифікаціями та рекомендаціями світових товариств. Складання плану обстеження дитини із хірургічною патологією. Диференційна діагностика в рамках мультидисциплінарної команди. Принципи менеджменту.

2. Критерії оцінки тяжкості стану дитини. Методи контролю за станом дитини. Особливості функціональної та біохімічної діагностики у дітей.

Збір анамнезу розвитку дитини та анамнезу захворювання для повноцінної анамнестичної інформації про захворювання на основі клінічних, біохімічних та функціональних показників, оцінка ступіню порушення стану хворого, визначення сукупності і послідовності реанімаційних заходів та надання невідкладної реанімаційної допомоги. Основні шкали оцінки ступеня тяжкості дитини, ступеня болю. Критерії функціональної та біохімічної діагностики. План обстеження дитини із хірургічною патологією. План обстеження дитини із невідкладними станами. Розрахунок відносних показників, що використовуються для діагностики невідкладних станів. Принципи формулювання діагнозу дитині із невідкладними станами. Стратегії менеджменту, що використовуються при невідкладних станах. Поняття про фактори ризику.

3. Клінічна фармакологія засобів для анестезії, реанімації та інтенсивної терапії та їх практичне застосування. Особливості фармакокінетики та фармакодинаміки у дітей.

Клінічна фармакологія засобів для реанімації та інтенсивної терапії та їх практичне застосування. Особливості фармакокінетики та фармакодинаміки у дітей. Клінічна фармакологія засобів для анестезіологічного забезпечення в хірургічній практиці та їх практичне застосування. Характеристика інфузійних середовищ. Математичне визначення доз інфузійних препаратів. Особливості інфузійної терапії у дітей різних вікових груп.

4. Діагностика порушень кислотно-лужного стану та їх корекція. Інфузійна терапія при різних порушеннях водно-електролітного обміну у дітей.

Оцінка стану ВЕО та КОС і корекція їх порушень. Критерії діагностики та корекції гіповолемії у дітей. План обстеження дитини із порушеннями ВЕО та КЛС. Критерії та клінічні ознаки дегідратації та гіпергідратації. Критерії та клінічні ознаки порушень електролітного обміну. Критерії та клінічні ознаки порушень кислотно-лужного стану.. Стратегії менеджменту, що використовуються при порушеннях ВЕО та КЛС. Інфузійна терапія при різних порушеннях водно-електролітного обміну у дітей

5. Раціональне застосування антибактеріальних та антифунгіозних засобів в інтенсивній терапії в педіатрії. Принципи та методи детоксикаційної терапії.

Поняття про антибактеріальні та антифунгіозні засоби. Доцільність та раціональне застосування антибактеріальних та антифунгіозних засобів. Поняття про синдром ендогенної інтоксикації. Методи оцінки СЕІ. Принципи та методи детоксикаційної терапії. Методи активної детоксикації

6. Особливості серцево-легеневої та церебральної реанімації у дітей. Особливості серцево-легеневої реанімації у новонароджених Діагностика та лікування порушень ритму серця..

Критерії оцінки порушень серцевого ритму у дітей. Непрямий масаж серця, Дефібриляція. Критерії ефективності. Диференційний діагноз порушень серцевого ритму. Медикаментозне лікування порушень серцевого ритму у дітей. Сучасні аспекти контролю та менеджменту серцево-легеневої та церебральної реанімації у дітей.

7. Сучасні уяви про респіраторну підтримку у дітей.

Особливості респіраторної підтримки у дітей різного віку при різних видах дихальної недостатності. Гостра дихальна недостатність. Патогенез, клініка та лікування. Фізіологія транспорту кисню. Киснева підтримка (практичні аспекти).

8. Ларингоскопія, інтубація трахеї. Методи протезування дихальної функції

Способи вентиляційної підтримки та штучної вентиляції легень при різних видах

дихальної недостатності у дітей.

9. Сучасні уяви про патогенез шоку у дітей.

Прогностичні критерії та інтенсивна терапія різних видів шоку у дітей. Особливості етіології, патогенезу та клінічного перебігу різних видів шоку у дітей різних вікових груп.

10. Особливості інтенсивної терапії при різних видах шоку у дітей

Синдром поліорганної недостатності при різних видах шоку. Опіковий шок у дітей. Метаболічні основи, клініка, інтенсивна терапія. Гостра ниркова недостатність у дітей. Інтенсивна терапія. Гемодіаліз та інші методи замісної ниркової терапії.

11. Нещасні випадки у дітей (утоплення, повішення, укуси комах та змій, електротравми, опіки). Гострі отруєння у дітей.

Діагностика, невідкладна допомога, лікування при нещасних випадках у дітей. Менеджмент інтенсивної терапії при гострих отруєннях у дітей. Інтенсивна терапія гострого набряку головного мозку у дітей.

12. Інтенсивна терапія окремих невідкладних станів.

Інтенсивна терапія гострих порушень коагуляції у дітей. Інтенсивна терапія астматичного стану у дітей. Діагностика та лікування гіпер-термічного та судомного синдромів. Інтенсивна терапія цукрового діабету у дітей.

13. Особливості анестезіологічного забезпечення у дітей

Премедикація у дітей та особливості застосування засобів для премедикації. Принципи анестезіологічного забезпечення у дітей різних вікових груп. Апаратура, прилади та інші застосування для наркозу у дітей

14. Техніка проведення анестезіологічного забезпечення у дітей.

Техніка маскового наркозу у дітей різних вікових груп. Техніка ендотрахеального наркозу у дітей різних вікових груп. Техніка внутрішньовенної анестезії у дітей різних вікових груп. Регіонарна анестезія у дітей

Рекомендована література

1. Азбука искусственной вентиляции легких: Метод. указ. для врачей – интернов детских анестезиологов /Сост. Н.М. Межирова, В.В. Вьюн, В.В. Данилова, Г.Д. Кравцова, Н.В. Булгакова.- Харьков, 2014.- 56 с.
2. Азбука кислотно-щелочного состояния: метод.указ.для врачей–интернов детских анестезиологов/сост. Межирова Н.М, Кравцова Г.Д, Данилова В.В., Коваль А.В., Овчаренко С.С.-Харьков,2015.- 29 с.
3. Бахман А. Искусственное питание. – С.-П., 2001. – 190с.
4. Бутров В.А. Экстренная анестезиология. М., Медицина, 2018. – 87с.
5. Габа Д. и др. Критические ситуации в анестезиологии. – М., Медицина, 2018. – 419с.
6. Гордеев В.И., Александрович Ю.С. Педиатрическая анестезиология-реаниматология. Частные разделы.- С.-Пб.- 2019.- 409 с.
7. Горн М. и др. Водно-электролитный и кислотно-основной баланс. – С.-П., 2016. – 319с.
8. Данилова В.В., Овчаренко С.С., Пащенко Ю.В., В'юн В.В. Особливості анестезіологічного забезпечення у новонароджених : Методичні рекомендації для лікарів-інтернів дитячих анестезіологів.- Харків: ХНМУ, 2018.- 48 с.
9. Детская анестезиология и реаниматология (под ред. В.А.Михельсона) М.Медицина,

2012. – 478с.

10. Дон Х. Принятие решения в интенсивной терапии.- М.: Медицина, 2015.-224 с.
11. Дюк Джеймс. Секреты анестезиологии /Под ред. Зильбера А.П., Мальцева В.В. – М.: МЕДпресс-информ, 2018. – 550 с.
12. Зильбер А.П. Медицина критических состояний. – Петрозаводск, 2007. –359с.
13. Интенсивная терапия в педиатрии (под ред. проф. Г.И.Белебезьева): К., 2014. – 476с.
14. Интенсивная терапия в педиатрии (Практическое руководство) /под ред. проф. В.А.Михельсона: М.:ГЭОТАР, 2018. – 550с.
15. Клиническая анестезиология (справочник). Пер. с англ. М., 2001. – 815с.
16. Клар С. Почки и гомеостаз в норме и патологии. М., Медицина, 2007. – 444с.
17. Критерии оценки тяжести состояния пациентов в детской анестезиологии: учеб. пособие / Н.М. Межирова, В.В. Данилова, С.Н. Белогуров, М.В. Синицкая. – Харьков: ХНМУ, 2011. – 40 с.
18. Марино П. Интенсивная терапия (пер. с англ).М., Гэотар, 2018
19. Михельсон В.А. и др. Коматозные состояния у детей. – М., Медицина, 2018.-323с.
20. Моррей Дж. Интенсивная терапия в педиатрии (в 9 т.т.). Пер с англ. – М., Медицина, 2015
21. Неотложные состояния у детей (Петрушина А.Д. с соавт.).-М.:Мед.книга, 2019.- 174 с.
22. «Оказание медицинской помощи при неотложных состояниях у детей на госпитальном и догоспитальном этапах». Приказ МЗ Украины №437 от 31.08.2004. Офиц.изд. – К: Министерство здравоохранения Украины, 2005 (Нормативный документ МЗ Украины. Протоколы).
23. «Оказания помощи новорожденному ребенку с дыхательными расстройствами». Приказ МЗ Украины №484 от 21.08.2018. Офиц.изд. – К: Министерство здравоохранения Украины, 2018 (Нормативный документ МЗ Украины. Протоколы).
24. Робинсон Н., Холл Дж. Анестезиология sine qua non: как анестезиологу выжить самому и сохранить жизнь больному./ Пер. с англ. Под ред. А.М.Цейтлина.- М.:БИНОМ, 2008.- 224 с.

Політика та цінності дисципліни.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Проведення курації пацієнтів можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію).

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста

групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять

- дозволяється:
  - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
  - пити безалкогольні напої;
  - фотографувати слайди презентацій;
  - брати активну участь у ході заняття).
- заборонено:
  - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в

- цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
  - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
  - грати в азартні ігри;
  - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);
  - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен здобувач вищої освіти має знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабусі затверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем професійної підготовки педіатричного профілю та оприлюднюються на сайті ХНМУ, сайті кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології ХНМУ.

Політика оцінювання

Організація поточного контролю. Викладачі слідкують за тим, щоб кожен студент отримав необхідну компетенцію в областях, що входять до тем практичних занять. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тести, розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, методика призначення терапії, контроль засвоєння практичних навичок. Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД) на кожному практичному занятті здійснюється за традиційною 4-бальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Оцінка з дисципліни. Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться згідно з програмою навчальної дисципліни протягом семестру за розкладом, під час занять. Оцінка з дисципліни виставляється студенту на останньому (підсумковому) занятті. Підсумковий бал за ПНД та підсумкове заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми (с точністю до сотих), які перераховуються у бали відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» з використанням таблиці 2 або середню оцінку (с точністю до сотих) за ПНД та її перерахунок у бали за ЕСТС викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу АСУ. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент за поточну діяльність під час вивчення дисципліни, становить 120 балів, максимальна кількість балів - 200 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка

передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за виконання завдань викладача:

- доповідь реферата на практичному занятті 0 – 2 бали;
- доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали,
- доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів;
- участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5 – 10 балів

Бали за індивідуальні завдання студента (загалом не більше 10 балів) можуть додаватись, як заохочувальні додаткові бали до підсумкового балу за поточну навчальну діяльність, вираховану з використанням таблиці 2 і входять в склад оцінки з дисципліни.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (поточна навчальна діяльність - ПНД) та підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни, становить - 200, мінімальна – 120 балів.

Після закінчення викладання дисципліни «Актуальні питання дитячої анестезіології» студент отримує залік.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

1. Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД). Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» (таблиця 2).

2. Оцінка з дисципліни. Підсумковий бал за ПНД та підсумкове заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми, які перераховуються у бали з використанням таблиці 2.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за виконання завдань викладача: доповідь реферата на практичному занятті 0 – 2 бали; доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів; участь у Всеукраїнській олімпіаді – за кожний вид діяльності 5 – 10 балів (загалом не більше 10 балів), які можуть додаватись, як заохочувальні додаткові бали до підсумкового балу за поточну навчальну діяльність, вирахованому з використанням таблиці 2 і входять в склад оцінки з дисципліни.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4.27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Завідувач кафедри
дитячої хірургії та дитячої анестезіології,
професор, д. мед. н.

Давиденко В.Б.